

som en mindre Landmand, der selv kan gaa og passe sin Jord, kan faae ud deraf, saa skulle De se, at det ikke vil komme Stort ud for Præsternes Bedkommende af en Aving paa 2 Ld. Hartkorn. Det, som gjør, at der ikke kan komme et stort Udbytte ud af 2 Ldr. Hartkorn, er det, at der er for lidt Jord til, at to Heste kunne have Arbeide nok derved, Driften bliver for kostbar. Dersom man lagde mere Jord til, saameget, at det kunde drives med et Par Heste, saa vilde det, der kom over de 2 Ldr. Hartkorn, give en betydelig Indtægt; Alt det, der kom ud deraf, vilde blive Nettoindtægt, og det er det, som gjør Forskjellen. Jeg tror ikke, at 2 Ldr. Hartkorn, i mange Egne ibetmindste, kunde give mere end Befordring til Præsten. (En Stemme: Det er Noget!). Ja, det er Noget, thi Befordring trænger han til for at røgte sit Embede; har han to Kirker, maa han jevnlig gjøre Lure mellem begge Kirker; Sygebesøg o. desl. kunne ogsaa kræve, at han har Befordring til sin Naadighed. Naar en juridisk Embedsmand har f. Ex. en 5,000 Kr. om Aaret, er det i disse 5,000 Kr. ikke regnet med, at han har Befordringsgodtgjørelse. Vi ere nødt til i den Henseende at stille Præsterne paa samme Fod som de juridiske Embedsmænd og til ogsaa at give dem Noget som Befordringsgjørelse. Man kan ikke komme ud af Banfeligheden ved at betvilge en vis Sum Penge til Præsterne som Befordringsgodtgjørelse og sige, at de kunne affordere med Beboerne om at gjøre Kjørselerne; det er ikke altid muligt at faae leiet Befordring hos Beboerne, der er ingen anden Udvei end at give Præsterne selv Jord, men saa kan man heller ikke tage dem videre med i Beregningen, naar man vil opstille Facit af, hvad Penge-løn der skal betilges Præsterne. Jeg tror, at det er Hovedsridspunktet mellem de forskjellige Retninger i Udvalget, at den ene Retning tillægger Gjenmeindtægten en Betydning, som vi Andre ikke kunne tillægge den. Dersom vi først kunde komme paa det Rens med, hvilken Indtægt der virkelig kunde komme ud af de 2 Ldr. Hartkorn, saa tror jeg nok, at vi kunde blive enige; thi jeg har den Tro til de Herrer paa den anden Side, at de ikke med deres gode Villie ville afsnappe Lønningerne for Præsterne saaledes, at de ikke blive antagelige, og jeg kan forstikke de Herrer, at vi ikke med vor gode Villie ville gjøre overdrevne Fordringer til Lønningerne.

Det nævnes i Flertallets Betænkninger, at Gjennemsnitslønnen for Præsterne vil blive henved 4,000 Kr. Det synes jo ret antageligt, men denne Gjennemsnitsindtægt kommer naturligvis slet ikke frem, naar man ikke kan indrømme, at de to Ldr. Hartkorn + Fribolig give en Gjenmeindtægt af 1,000 Kr. Gjennemsnitsindtægten for Præsterne bliver kun 2,936 Kr. + en Fribolig, som i mange Tilfælde bliver meget kostbar, + de to Ldr. Hartkorn, som det er tiwilsomt, hvor-

vidt de give nogen Indtægt. (Afbrydelse af Ordføreren og Th. Nielsen.) Jeg benytter den Beregning, som Udvalget selv har opstillet. Flertallet i Udvalget har opstillet den Beregning, at, naar man regner Gjenmeindtægten for hvert Præstekald til 1,000 Kr. saa bliver Gjennemsnitsindtægten for Præsterne 3,936 Kr., fradrager man de 1,000 Kr., maa Gjennemsnitsindtægten blive 1,000 Kr. mindre, det er saa aabenbart, at Flertallet ikke kan benægte Rigtigheden af denne min Beregning. Ifølge Forslaget ville 726 af 901 Præsteembeder blive paa en Løn fra 2,000—2,500 Kr. + de Emolumenter, jeg her har nævnet; det tror jeg dog man maa sige er en temmelig ringe Løn, og da der i Tidens Løb rimeligvis vil blive oprettet nye Kald, som ville komme ind under de lavere Lønninger, bliver Forholdet endnu daarligere end det, jeg her har nævnet. Jeg kan derfor ikke indrømme, at de Lønninger, som her ere fastsatte i Flertallets Forslag, ere, hvad jeg vilde kalde antagelige.

Jeg skal gaa over til at tale om enkelte andre Punkter i Forslaget. Jeg kan ganske billige den Tanke, som er udtalt i Forslaget under Nr. 11. Jeg tror, at det vil være overordentlig gavnligt, at Præstegaardene blive folgte i smaa Parceller, og jeg tror ogsaa, at det vil være til Fordel for selve Staten; thi der vil være større Rist om disse Eiendomme, og de ville i Reglen blive godt betalte. Navnlig kunde jeg sige, at det blev ordnet saaledes, som den høitærede Kultusminister bemærkede, at der blev lagt en Afgift paa Jorderne af noget Byg aarlig; derved vilde jo Kjøbesummen blive mindre, og Flere vilde være istand til at hyde paa disse Lodder, saa at Mange, som ikke paa anden Maade kunde komme i selvstændig Stilling, derved kunne opnaa dette og fra at være Arbeidere for Andre blive Arbeidere for sig selv. Det er imidlertid Noget, der altid kan tages under Overveielse senere. — Hvad Endringsforslaget under Nr. 16 angaar om Dfferpligten, da kan jeg ganske henholde mig til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgfreds (H. Holm). Tanken i Forslaget kan jeg fuldstændig gaa ind paa, men det kan nok være, at der maa gjøres nogle Fordringer i Formen. I det oprindelige Forslag staar der, at det forbydes Præsterne at modtage Noget for Daab, Mødres Indledning, Nadver, Skriftemaal, Digtale, Konfirmationsforberedelse, Ugtvielse, Sygebesøg o. s. v. Det maa faae den Form, dersom der virkelig er Steder i Landet, hvor man har bragt Præsten Dffer for alle disse forskjellige Handlinger, som her omtales; men Dfferpligt har der aldrig hvilet paa alle disse forskellige Handlinger. Der har vistnok aldrig hvilet Dfferpligt med Hensyn til Nadveren og heller ikke med Hensyn til Skriftemaalet og med Hensyn til Sygebesøg. Men naar jeg har Ret heri, kan man naturligvis ikke i dette Lovforslag